

Column door Lia Gieling

Verschenen in mei 2003 ter gelegenheid van *Trailer, een proefopstelling* van Bernhard Kahrmann.

Met de uitnodiging aan Bernhard Kahrmann maakte Cargo één van haar doelstellingen waar om de ruimte als proefstation te laten fungeren. De kunstenaar was in 2003 deelnemer aan de Rijksakademie in Amsterdam en tijdens een atelierbezoek raakte ik gefascineerd door de manier waarop hij naar de bebouwde stedelijke omgeving keek en deze in zijn installaties wist te enceneren. In die tijd was de realisatie van het nieuwe stadscentrum van Almere – naar een ontwerp van Rem Koolhaas – nog in volle gang. Als curator vond ik Kahrmanns blik op de stedelijke omgeving interessant tegen het licht van de ontwikkelingen in Almere.

Met *Trailer* liet hij dus geen afgeronde installatie zien, maar een proefopstelling van een werk, dat nog in ontwikkeling was. Zoals voor veel van zijn werk in die tijd vatte Kahrmann ook de kleine ruimte van Cargo op als zwarte doos. Deze kon volgens hem de omkering van dag naar nacht bij uitstek laten zien. Want, zo redeneerde hij, bij het vallen van de avond keert het stedelijk publiek domein steevast binnenste buiten. Overdag, zo redeneerde hij, lijken die gevels voornamelijk ononderbroken oppervlakten, maar 's nachts als de vensters van binnen worden uitgelicht, wordt er een tipje van de sluier van mensenlevens achter die façades opgelicht. In veel van zijn werk was Kahrmann gefocust op precies deze omslag van dag naar nacht.

Dit fenomeen manifesteerde zich in *Park* (1999) ook heel nadrukkelijk. Hier gebruikte de kunstenaar kartonnen dozen om de stedelijke ruimte te suggereren. De architectuur-projecties gingen gepaard met hard en neutraal licht, dat zich als een alles verbindend folie over de verbeelde staf drapeerde. Ook zijn proefopstelling in Cargo liet een uitsnede van de stad zien. Hier deed hij dit aan de hand van een trailer, zoals je die ook in de bioscoop kunt zien. De kunstenaar was al geruime gefascineerd door zo'n opmaat voor de integrale film en met name door het effect dat deze op de toeschouwer had. Een goede trailer geeft volgens hem niet alles van de filmprijs, maar *triggert* de toeschouwer om het verhaal zelf af te maken.

Kahrmann projecteerde in Cargo onder meer beelden van mensen in het Almeerse stadscentrum, terwijl *Trailer* niet expliciet over Almere ging. Je zag een mensenzee in beweging. Maar naar het antwoord op de vraag in welke richting zij bewogen, liet de kunstenaar je gissen. Het ging hem niet om de zielenroerselen van het individu, maar om de ervaring van stedelijke structuren middels de architectuur. Kahrmann hield ook in *Trailer* de toeschouwer op gepaste afstand. Desondanks was de spanning die bij het leven in de grote stad hoort ook in deze 'nocturne' sterk voelbaar.